

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Petra Mikeše a Jitky Zavřelové v právní věci žalobkyně: **TRAFICON TOBACCO RETAIL s.r.o.**, se sídlem České mládeže 1096, Liberec, zastoupená Mgr. Miroslavem Kohoutem, advokátem se sídlem 1. máje 97/25, Liberec, proti žalované: **Česká obchodní inspekce, ústřední inspektorát**, se sídlem Štěpánská 567/15, Praha 2, proti rozhodnutí žalované ze dne 14. 1. 2020, sp. zn. ČOI 43667/19/2000, čj. ČOI 6454/20/O100/2000/20/Krá/Št, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 26. 11. 2020, čj. 61 A 6/2020-38,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 26. 11. 2020, čj. 61 A 6/2020-38, **s e r u š í** a věc **s e v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Česká obchodní inspekce, inspektorát pro Jihočeský kraj a Vysočinu (dále jen „správní orgán I. stupně“) rozhodnutím ze dne 8. 10. 2019, sp. zn. ČOI 43667/19/2000 SŘ 1174/19, čj. ČOI 119766/19/2000/HI, shledala žalobkyni vinnou ze spáchání přestupků podle § 24 odst. 7 písm. k) a q) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele. Přestupek podle písm. k) spočíval v tom, že při kontrole neinformovala spotřebitele v rozporu s § 12 zákona o ochraně spotřebitele o ceně tří výrobků, přičemž ceny nebyly zpřístupněny ani jiným způsobem. Přestupek podle písm. q) spočíval v tom, že v rozporu s § 16 odst. 1 téhož zákona žalobkyně neuvedla při prodeji sedmi výrobků v dokladu o zakoupení svoje identifikační údaje, obchodní firmu a údaj, o jaké výrobky se jedná a za jakou cenu jsou prodány. Za tyto přestupky žalobkyni správní orgán I. stupně uložil úhrnnou pokutu 5 000 Kč a vedle toho povinnost nahradit náklady řízení. Žalovaná shora uvedeným rozhodnutím zamítla odvolání žalobkyně a potvrdila rozhodnutí správního orgánu I. stupně.

[2] Rozhodnutí žalované napadla žalobkyně žalobou. Namítla, že ve věci nebyla „*pasivně legitimována*“, protože správní orgány nesprávně posoudily, kdo je prodávajícím ve smyslu § 2 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně spotřebitele. Odpovědným subjektem nebyla žalobkyně, ale I. J., která jako samostatný podnikatel provozuje prodejnu na základě franchisingové smlouvy uzavřené s žalobkyní. Porušení povinností nelze klást k tíži žalobkyni, neboť by to popíralo subjektivní odpovědnost paní J. Žalovaná se v tomto směru dostatečně nevyřádala s odvolacími námitkami. Závěry žalované jsou vzájemně rozporné, neboť na jedné straně uvedla, že je potřeba vyjít z toho, koho za prodejce považuje spotřebitel, na straně druhé ale vyšla z údajů v živnostenském rejstříku o evidenci provozovny, které běžný spotřebitel při nákupu nemůže zjistit. Označení osoby prodávajícího je nutné hodnotit komplexně a nikoli jen na základě údajů uvedených na účtence. Za podstatné žalobkyně považuje to, že provozovna byla označena identifikačními údaji paní J. Závěr opomíjející tuto skutečnost a vyzdvihující údaje na účtence a v živnostenském rejstříku považuje za účelový.

[3] Krajský soud v Českých Budějovicích shora označeným rozsudkem žalobu zamítl. Rozhodnutí žalované neshledal nepřezkoumatelným a podotkl, že námitka nepřezkoumatelnosti byla pouze obecná. Co se týče posouzení odpovědného subjektu, ve shodě s žalovanou odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které je nutné posoudit skutkové okolnosti případu (jak se situace jevila navenek spotřebiteli), nikoli to, jaké formální právní vztahy měly mezi sebou subjekty uzavřené z hlediska soukromého práva. Obsah franchisingové smlouvy zde nemá žádnou relevanci, protože jej nemá spotřebitel šanci zjistit. Rozhodující není ani osoba prodávající, protože spotřebitel nemusí vědět, zda jde o podnikatele, nebo zaměstnankyni žalobkyně. Co se týče fotografie, kterou žalobkyně hodlala prokázat označení prodejny jménem paní J., stejně jako žalovaná ji nepovažoval za věrohodnou, neboť ji žalobkyně předložila teprve k odvolání, přestože jí nic nebránilo, aby ji předložila již dříve, a není zřejmé, kdy byla pořízena (tedy zda byla takto prodejna označena v době kontroly). Přestože účtenka neobsahovala údaj o firmě, obsahovala daňové identifikační číslo shodující se (vyjma označení „CZ“) s identifikačním číslem žalobkyně. Za situace, kdy ze správního spisu neplnou takové skutečnosti, které by z pohledu spotřebitele správnost tohoto identifikátoru zpochybňovaly (dávaly na vědomí, že žalobkyně ve skutečnosti prodejcem není), považoval krajský soud tento údaj pro určení odpovědného subjektu za dostačující. Za správné a doplňující předchozí závěr považoval i ověření, že je daná provozovna evidována v živnostenském rejstříku jako provozovna žalobkyně. Lustrace osoby prodávajícího ve veřejných rejstřících sice není běžným úkonem spotřebitele, ale z toho ještě nelze dovozovat, že by tyto údaje nemohly být pro určení prodávajícího využity. Identifikaci žalobkyně na základě vzhledu prodejny se krajský soud blíže nezabýval, neboť žalovaná uplatnila tuto argumentaci poprvé ve vyjádření k žalobě a nemá ani oporu v obsahu správního spisu. V obecné rovině ale podstatný význam tohoto faktoru nevyloučil.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[4] Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále „stěžovatelka“) kasační stížnost. Namítá, že závěr krajského soudu o obecnosti námitky nepřezkoumatelnosti neodpovídá skutečnosti. V žalobě zcela konkrétně tvrdila, že závěry žalované, které v žalobě současně popsala, jsou vzájemně rozporné a uvedla, v čem.

[5] V otázce určení odpovědného subjektu krajský soud nesprávně zjistil a posoudil skutkovou podstatu projednávané věci. Krajský soud sice vyšel ze závěrů rozsudku NSS ze dne 29. 11. 2017, čj. 6 As 117/2017-47, ale nesprávně je použil na tuto věc. Pokud by krajský soud zjistil stav věci tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti a aplikoval zásadu *in dubio pro reo*,

pokračování

pak by nemohl ve světle uvedeného rozsudku dospět k jinému závěru, než že kontrolori museli již při vstupu do provozovny považovat za prodávající osobu paní J. Nesouhlasí se závěrem krajského soudu, podle kterého nehraje samotná osoba prodavačky roli. S ohledem na označení provozovny jménem a identifikačními údaji paní J. muselo již při vstupu být spotřebiteli, resp. kontrolorům zřejmé, že prodávajícím v prodejně je právě ona. Tvzení, že spotřebiteli nemusí být zřejmé, zda jde o samostatného podnikatele nebo jen jeho zaměstnankyni, je účelové a jde o ničím nepodloženou domněnku, která je v rozporu se zásadami právního státu. Závěry krajského soudu ohledně údajů na účtence odporují jeho předchozím závěrům (včetně odkazu na judikaturu NSS), podle kterých po spotřebitelích nelze požadovat detektivní pátrání za účelem zjištění, kdo je v daném případě prodávajícím. Zjištění osoby prodávajícího na vstupu do provozovny je nepochybně menší detektivní prací než lustrace ve veřejných rejstřících.

[6] Za zarážející stěžovatelka považuje názor žalované a krajského soudu, podle kterých viditelné označení provozovny identifikačními údaji paní J. by běžný spotřebitel přehlédl. Jestliže soud označil důkaz fotografií provozovny za nevěrohodný, jedná se o zjednodušující a nesprávný závěr. Stěžovatelka samozřejmě nebyla při kontrole přítomna. Nemohla proto pořídit snímek prodejního okénka v době kontroly. Závěr krajského soudu proto považuje za absurdní. Pokud by označení provozovny chybělo v době kontroly, byla by tato skutečnost uvedena v protokolu, neboť se jedná o porušení právních předpisů ze strany prodávajícího.

[7] Žalovaná nesdílí názor stěžovatelky ohledně námítky nepřezkoumatelnosti. Krajský soud se sice podrobněji touto žalobní námítkou nezabýval, ale z rozsudku jasně plyne, že se zjištěním žalované ohledně zápisu provozovny v živnostenském rejstříku souhlasí (body 33 a 34 rozsudku). Podle žalované ani její rozhodnutí není nepřezkoumatelné. Závěry žalované si vzájemně neodporují, ale doplňují se. Uvedla více hledisek, ze kterých plyne, že prodávajícím byla stěžovatelka. Co se týče určení odpovědného subjektu, trvá na svých závěrech, že prodávajícím byla stěžovatelka. Není sporu, že v době kontroly byla provozovna vedena jako provozovna stěžovatelky. To považuje za dostatečně vypovídající o vázanosti provozovny na stěžovatelku. Zastává názor, že z hlediska spotřebitele není soukromoprávní poměr stěžovatelky a paní J. podstatný. Co se týče označení provozovny, identifikační údaje paní J. umístěné na okénku by byly pro spotřebitele jediným a navíc nejasným vodítkem k tomu, že nakupovali od ní a ne od stěžovatelky. Jak uvedl krajský soud, spotřebitel nemá povědomí o tom, zda je prodavačka zaměstnancem či podnikatelem. Zásadní je, že daná fotografie není věrohodná, jak uvedl i krajský soud. Za důležité vodítko považuje i údaj na účtence.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[9] Kasační stížnost je důvodná.

[10] Nejvyšší správní soud se nejdříve zabýval námítkou směřující k nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu. Teprve dospěje-li kasační soud k závěru, že napadené rozhodnutí je přezkoumatelné, může se zabývat dalšími stížnostními námitkami (viz např. rozsudek NSS ze dne 8. 3. 2005, čj. 3 As 6/2004-105, č. 617/2005 Sb. NSS). Dle konstantní judikatury se za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů považuje především takové rozhodnutí, v němž nebyly vypořádány všechny žalobní námitky; dále rozhodnutí, z jehož odůvodnění není zřejmé, proč právní argumentaci účastníka řízení soud považoval za nedůvodnou a proč žalobní námitky považoval za liché, mylné či vyvrácené, rozhodnutí, z něhož není zřejmé, jak byla naplněna

zákonná kritéria, případně by nepřezkoumatelnost rozhodnutí byla dána tehdy, pokud by z rozhodnutí nebylo zřejmé, které podklady byly vzaty v úvahu a proč (viz například rozsudky NSS ze dne 28. 8. 2007, čj. 6 Ads 87/2006-36, č. 1389/2007 Sb. NSS, ze dne 23. 6. 2005, čj. 7 As 10/2005-298, č. 1119/2007 Sb. NSS, či ze dne 11. 8. 2004, čj. 5 A 48/2001-47, č. 386/2004 Sb. NSS).

[11] Kasační námitku, kterou stěžovatelka poukazuje na nedostatečné vypořádání námitky nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalované, shledal Nejvyšší správní soud důvodnou. Je třeba dát za pravdu stěžovatelčině kasační argumentaci, podle níž v žalobě konkrétně popsala závěry žalované, které považovala za vzájemně rozporné (konkrétně se jednalo o závěr, podle kterého je třeba vycházet při posouzení věci z toho, jak by se situace jevila spotřebiteli, a vedle něj stojící závěr vycházející ze skutečností zjištěných lustrací živnostenského rejstříku). Stěžovatelka v tomto směru konkrétně tvrdila, že rozhodnutí správního orgánu považuje z důvodu rozpornosti těchto závěrů za nepřezkoumatelný. Krajský soud ale na tuto námitku v napadeném rozsudku nijak nereagoval. Zrekapituloval sice, že ji stěžovatelka uplatnila, ale v rámci odůvodnění napadeného rozsudku (viz jeho bod 22) pouze uzavřel, že námitky nepřezkoumatelnosti vznesla jen obecně, a proto pouze obecně konstatoval, že nepřezkoumatelnost neshledal. Tento závěr ale neodpovídá podobě vznesené žalobní námitky, která byla zcela konkrétní a z výše uvedeného obecného konstatování krajského soudu neplyne, z jakého důvodu ji nepovažoval za důvodnou. Je třeba zdůraznit, že se jedná o námitku pro danou věc dosti podstatnou. Napadený rozsudek je proto v tomto ohledu nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Judikatura Nejvyššího správního soudu není nakloněna formalistickému rušení rozhodnutí krajských soudů v případě nedostatků odůvodnění. V nyní projednávané věci však Nejvyšší správní soud nemůže být první, který danou námitku (a tvrzené vady žalobou napadeného rozhodnutí) posoudí. Tím by popřel smysl kasačního řízení.

[12] Uvedený závěr Nejvyššího správního soudu o nepřezkoumatelnosti nemůže zvrátit ani další odůvodnění napadeného rozsudku, resp. argumentace uplatněná žalovanou ve vyjádření ke kasační stížnosti. Ta poukázala na body 33 a 34 napadeného rozsudku, ve kterých se krajský soud lustrací veřejných rejstříků zabýval. Dané závěry (jak plyne i z jejich systematického zařazení v rámci odůvodnění, tj. nikoli v části věnované námitkám nepřezkoumatelnosti, ale v části věnované nesprávnému právnímu posouzení) se totiž týkají samotného věcného posouzení otázky, zda mohou být skutečnosti zjištěné z veřejných rejstříků podkladem pro závěr o osobě prodávajícího podnikatele ve smyslu § 2 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně spotřebitele. Nijak ale nereagují na výše uvedenou konkrétní námitku neslučitelnosti daného závěru s jiným závěrem, tj. jak se slučuje následná vyhledávací činnost ve veřejných rejstřících s posouzením sporné otázky (osoby prodávajícího) z hlediska toho, jak by ji vnímal při nákupu samotný spotřebitel.

[13] Za této situace se Nejvyšší správní soud již nemohl zabývat zbylou kasační argumentací, neboť ta přímo souvisí s (a navazuje na) důvody, pro které napadený rozsudek zrušil. Zabývat se jednotlivými věcnými námitkami lze až za situace, kdy bude vyjasněno, zda rozhodnutí žalovaného není vnitřně rozporné, resp. jaká jsou východiska žalovaného, od nichž lze přezkum jeho rozhodnutí odvíjet.

IV. Závěr a náklady řízení

[14] Nejvyšší správní soud tedy shledal kasační stížnost důvodnou a v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm je krajský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

pokračování

[15] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 29. srpna 2022

Milan Podhrázký
předseda senátu